

Het Radboud TOS Fonds ‘We moeten zo vroeg mogelijk TOS onderkennen en behandelen’

*Dr. Kino Jansonius (rechts) en René de Vries (bestuurslid) heffen het glas op de lancering van het Radboud TOS Fonds.
Foto: Gerard Verschooten*

Je hebt als ouder ervaring met de TOS van je kind. In het meest gunstige geval is TOS toen je kind ongeveer twee jaar was onderkend en begonnen de behandelingen. Misschien ben je, zoals veel andere ouders, pas later ongerust geworden, toen je baby een peuter werd. En je het verschil in taal kon vergelijken met dat van andere kinderen. Als ouder wilde je vast weten wat er speelde en zo kwam je op het pad van hulp en verbetering.

Daar kreeg je te maken met deskundigen op gebied van taalontwikkeling. Zo'n deskundige op gebied van taalontwikkeling en TOS is dr. Kino Jansonius-Schultheissben. Als klinisch taalkundige, ook opgeleid als logopedist, werkte zij in het AMC Amsterdam (Academisch Medisch Centrum) en daarna bij het Spraak- en Taalambulatorium van Kentalis in Eindhoven. Ze gaf les op de opleiding logopedie en tijdens de logopedische nascholing. Inmiddels is ze gepensioneerd, maar ze voelt zich nog steeds erg bij TOS betrokken.

“Daarom heb ik het initiatief genomen tot het oprichten van het Radboud TOS Fonds. Dit fonds werd op 4 maart jongstleden feestelijk in Nijmegen gelanceerd. Vanuit het Radboud TOS fonds worden onderzoeken gestimuleerd die zich richten op het zo vroeg mogelijk ontdekken van taalontwikkelingsstoornissen. Jaarlijks wordt een lezing gegeven met de uitkomsten ervan en uitleg over het vervolgonderzoek. In de adviescommissie van het Radboud TOS Fonds is ook Wytske van Weerden, bestuurslid van FOSS oudervereniging, toegetreden.”

Vervolgonderzoek is volgens Jansonius hard nodig, want ook deskundigen hebben bij ieder kind met TOS vragen. “Waarom heeft dit kind TOS? Waarom is er op medisch vlak nog zoveel onbekend, dat met hulp van de kinderartsen nader kan worden onderzocht? De hersentjes van een baby, peuter, kleuter

ontwikkelen zich razendsnel en na het vijfde levensjaar begint het effect van taaltherapie te verminderen. Daarom is het zo vroeg mogelijk herkennen van TOS en starten met behandelen zo nodig!”

Switch

Op het gebied van de spraakwaarneming en woordherkenning bij baby's is internationaal al veel onderzoek verricht. Jansonius: “Vanaf dat een baby zes maanden oud is, kunnen proefjes worden uitgevoerd. Deze proefjes richten zich onder meer op hoe een baby op spraakgeluid reageert. En of het kind een switch in zijn waarneming kan maken, omdat het verschil tussen fonemen (standaard spraakklanken, red.) hoort. Dit is overigens iets anders dan een gehoortest.”

Even later, als een baby acht maanden is, kan hij al reageren op bekende woorden, bijvoorbeeld poes, terwijl het naar twee plaatjes op een scherm kijkt van een boom en een poes. “Een baby kijkt dan langer naar de poes”, verklaart Jansonius. “Ook werkwoord en naamwoord kunnen zo getest worden. Daarmee wordt de kwaliteit van de taalherkenning via de auditieve banen van achter het gehoororgaan naar de hersenschors, ook de snelheid van verwerking van taal, onderzocht.”

Het Radboud TOS Fonds wil dit vroege babyonderzoek naar TOS optimaal bevorderen, zodat eerder dan twee jaar TOS wordt onderkend. Jansonius: “Een vroege behandeling geeft meer succes. Belangrijk is dat dit wetenschappelijk wordt onderzocht en geëvalueerd. Wij houden via de FOSS oudervereniging iedere geïnteresseerde op de hoogte van de uitkomsten en de ontwikkelingen.”

Voor meer informatie over en steun voor dit fonds kun je contact opnemen met Lisette Pals van het overkoepelende Radboud Fonds: lisette.pals@ru.nl